

Bagińska, Jolanta

Podlodów, stan 2, gm. Łaszczów - osada późnej fazy kultury trzcienieckiej

Archeologia Polski Środkowowschodniej 1, 69-71

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

JOLANTA BAGIŃSKA

PODŁODÓW STAN. 2, GM. ŁASZCZÓW - OSADA PÓŹNEJ FAZY KULTURY TRZCINIECKIEJ

We wrześniu 1995 roku podjęto badania na st. 2 w Podłodowie, na którym w 1993 r. odkryto grób kultury przeworskiej i materiał osadowy kultury trzcienieckiej (dalej KT). Tegoroczne badania nie przyniosły odkrycia następnych pochówków kultury przeworskiej, prezentowanych na tym stanowisku przez groby ciałopalne. Jedynym śladem, który można z pewnym prawdopodobieństwem interpretować jako pozostałość zniszczonego grobu kultury przeworskiej jest niewielka ilość przepalonych kości ludzkich z warstwy ornej. Być może również dwie stopione grudki brązu znalezione w tej samej warstwie związane są z tym cmentarzyskiem. Podobne grudki znalezione w 1993 roku w grobie kultury przeworskiej.

Obecny sezon badawczy przyniósł odkrycie kilku obiektów osadowych KT i grobu kultury mierzanowickiej: Obiekt nr 6 - skupisko ceramiki KT, zarys jamy nieczytelny, w czarnej warstwie zalegającej do głębokości 0,7 m północną część wykopu, w jego NW narożniku znaleziono dno, fragmenty brzuśca i wylewu garnka.

Obiekt nr 7 - jama KT, owalna, zorientowana wzdłuż osi NW-SE, wymiary 1,9 x 1,2 m, głębokość 0,6 m; w warstwie stropowej znaleziono kilka fragmentów ceramiki.

Obiekt nr 8 - jama KT, okrągła w zarysie o średnicy 1,3 m, nieckowata w przekroju, głębokość 0,8 m; znaleziono kilka fragmentów ceramiki.

Obiekt nr 9 - palenisko okrągłe o średnicy 1 m, dno na głębokości 1,2 m wylepione grubą warstwą polepy, znaleziono kilka fragmentów ceramiki KT. Obiekt wkopany w ścianę obiektu nr 10.

Obiekt nr 10 - jama KT, okrągła w zarysie, trapezowata w przekroju, o górnej średnicy 1,4 m, dolnej 1,9 m, głębokość 2 m. W warstwie stropowej znaleziono kilka fragmentów ceramiki, w spągowej kości zwierzęce.

Obiekt nr 11 - grób kultury mierzanowickiej. Jama okrągła w zarysie, w przekroju pionowym nieckowata, średnica 1,3 m, głębokość 1,4 m; na dnie jamy znaleziono szkielet ludzki. Umieszczony był pod jej południową ścianą i wygięty zgodnie z jej łukiem, na lewym boku, zorientowany wzdłuż osi E-W. Szkielet obsypany był węgielkami drzewnymi i fragmentami ceramiki, z których znaczna część skleja się w garnek o baniastym brzuścu i krótkiej, wychylonej na zewnątrz szyjce. Powierzchnia naczynia jest gładka, barwy brunatno-szarej, przełom jednolity, szary, domieszkę stanowią pokruszone muszle;

wymiary: średnica wylewu 14 cm, średnica brzuśca 19 cm, wysokość zachowana 12 cm, całkowita ok. 20 cm, grubość ścianek 0,4-0,6 cm. Część skorup z tego naczynia umieszczona była pod miednicą zmarłego. Wśród kości ludzkich znaleziono kilka kości zwierzęcych. Według analizy antropologicznej dokonanej przez W. Kozak-Zychman szczątki kostne należały do dziecka zmarłego w wieku 10-12 lat (*Infans II*).

Obiekt nr 12 - jama w zachodniej ścianie wykopu, okrągła w zarysie, w przekroju nieckowata; średnica 1,4 m, głębokość 0,9 m; brak materiału ceramicznego.

Obiekt nr 13 - jama trapezowata w północnej ścianie wykopu, okrągła w zarysie; średnica dolna 1,4 m, głębokość 1,7 m; brak materiału ceramicznego.

Północno-wschodni narożnik wykopu zalegała do głębokości 1,2 m czarna warstwa, w której znaleziono ceramikę KT, kości zwierzęce, a na jej obrzeżu kilka skupisk przepalonych polepy i węgielków. Jest to prawdopodobnie fragment ziemianki. Poza obiektami w warstwach 0 - 0,7 m znaleziono dużą ilość ceramiki KT, kilka fragmentów naczyń neolitycznych i kultury mierzanowickiej oraz przęślik gliniany, grocik krzemienisty i szpilę kościaną:

przęślik kultury pucharów lejkowatych, dwustożkowy, zdobiony na krawędzi ornamentem stempelkowym; glina bez domieszki barwy brunatnej; wymiary: średnica 4 cm, wysokość 3 cm, średnica otworu 0,8 cm (ryc. 1b),

grocik sercowaty wykonany z krzemienia wołyńskiego barwy szarej; wymiary: dł. 2,0 cm, szer. 1,4 cm, grub. 0,2 cm (ryc. 1d),

szpila kościana starannie wygładzona dł. 8 cm, otwór owalny średnicy 0,5 cm (ryc. 1c).

Materiał ceramiczny znaleziony na st. 2 w Podłodowie jest bardzo jednorodny (poza kilkoma zaledwie fragmentami ceramiki neolitycznej i kultury mierzanowickiej oraz naczyniem z ob. 11) i należy do schyłkowej fazy KT. Forma naczynia z grobu kultury mierzanowickiej (ob. nr 11) ma analogie w materiale ceramicznym cmentarzyska w Szarbi (woj. kieleckie), gdzie groby z ceramiką datowane są na późną fazę tej kultury. Z kulturą mierzanowicką może być związany także grocik sercowaty oraz szpila kościana zbliżona kształtem do typu III szpil kościanych wg B. Baczyńskiej (1994, s. 20).

Literatura

Baczyńska B.
1994 *Cmentarzysko kultury mierzanowickiej w Szarpii,*

woj. kieleckie. Studium obrządku pogrzebowego,
Kraków.

JOLANTA BAGIŃSKA

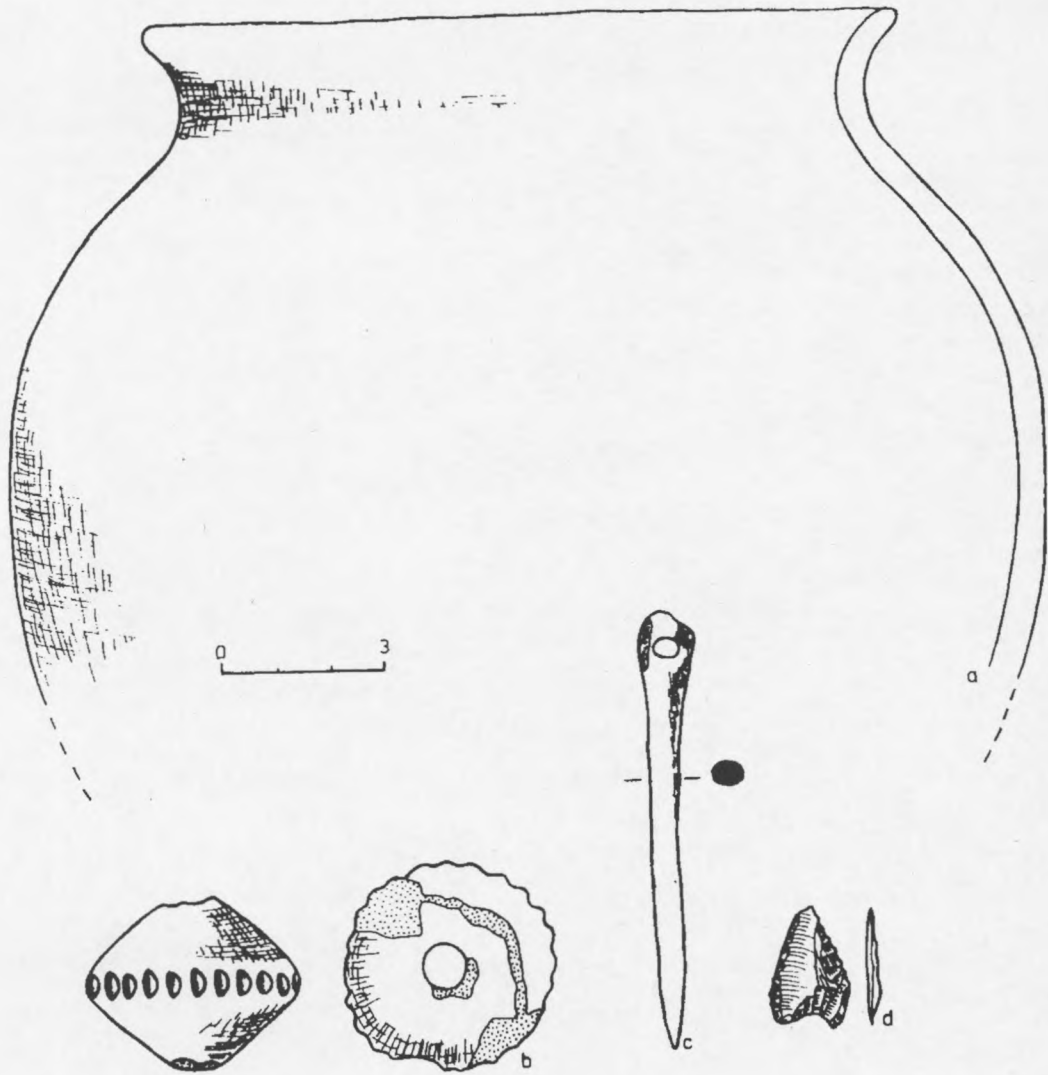
PODLODÓW, SITE 2, ŁASZCZÓW MUNICIPALITY: A SETTLEMENT FROM THE LATE PHASE
OF THE TRZCINIEC CULTURE

The past excavation season has resulted in a discovery of settlement objects (including two trapezoid pits) and pottery material, belonging to the last phase of the Trzciniec culture, in site 2 in Podlodów, Łaszczów municipality. A small amount of Neolithic pottery also indicates the existence of traces of older settlements. A small amount of materials from the culture layer and object No. 11 are connected with the Mierzanowice culture. Object No. 11 is a grave whose pit had a round shape with a diameter of 1.3 m. At the depth of 1.4 m a skeleton of a child (*Infans II*) was found; it was laid in an erect position, on the left-hand side, along the E-W axis. The skeleton was

bent along the arch of the grave wall. The body was strewn with coals and supplied with a broken pot, whose sherds were scattered in the hole; the pot had a globe-shaped belly and its short neck was deflected outside; there were also some animal bones.

This year explorations have not resulted in discovering any graves from the period of Roman influence. Only a number of charred human bones were found and they may come from a furrowed grave of the Przeworsk culture. A large part of the settlement materials was also destroyed by agricultural works (it was in the arable layer).

Muzeum im. J. Petera w Tomaszowie Lubelskim

Ryc. 1. Podlódów, stan. 2, gm. Łaszczów. a - naczynie z grobu kultury mierzanowickiej; materiały z warstwy kulturowej: b - przęślik gliniany, c - szpila kościana, d - grocik krzemienny.